

J. Jørgensen: Jeg veed ikke, om jeg for brugte Ordet „aldrig“; min Mening var imidlertid, at man næsten aldrig eller sjældent brød sig om Skudsmaalsbogen.

Wesfely: Der er et Hensyn, som forekommer mig at være afgjørende imod Lovforslagets Vedtagelse, og det er Hensynet til Contractsfriheden. Det er nemlig almindeligt, at Contracter kunne afsluttes baade mundtligt og skriftligt, og naar der i saadanne ikke findes Noget, som strider mod Sædeligheden, kan jeg ikke see, hvorfor Lovgivningen skulde forbyde det. Naar der altsaa er afsluttet en mundtlig Overeenskomst eller en mundtlig Contract mellem Egenten og Huusbonden om, at en Erklæring over Egentens Forhold skal indføres i Skudsmaalsbogen, kan jeg dog virkelig ikke see nogen Grund, hvorfor man skulde gjøre nogen Indskrænkning i Friheden til at indgaae en saadan Overeenskomst. Ved det foreliggende Lovforslag erklæres det imidlertid udtrykkelig, at en saadan Overeenskomst er ulovlig, idet det ikke er tilladt, at Huusbonden med Egentens Indvilligelse indfører en under visse Former afgiven Erklæring i Skudsmaalsbogen om dets Forhold. Dette er et Indgreb i Contractsfriheden, som jeg maa ansee for at være u hensigtsmæssigt, og det saameget mere, som Huusbonden og Egenten, da man jo dog i Reglen vil ansee det for nødvendigt for Egenten at have et Skudsmaal, maa kunne afslutte en Contract om, at Erklæringen afgives paa et løst Stykke Papir eller i en anden Bog, kun ikke i Skudsmaalsbogen. Dette forekommer mig, som sagt, at være en saa forunderlig Indskrænkning i Contractsfriheden, at jeg af den Grund ikke kan stemme for Forslaget.

Sass: Den Contract, som den sidste ærede Taler omtaler, maa dog vel grunde sig paa Frivillighed og Gjensidighed, og naar det derfor sættes ind i Lovforslaget, at det skal staae begge Parter frit for at indgaae saadanne Overeenskomster om at indføre Skudsmaal i Skudsmaalsbogen, synes det mig, at man ikke kan have Noget imod Lovforslaget. Saaledes

som Forslaget nu er ordnet med Hensyn til Afgivelse af Skudsmaal, er det et tvingent Forhold, og der er af flere ærede Talere idag afgivet Vidnesbyrd om — hvad Enhver meget godt veed —, at hvad der staaer i Skudsmaalsbogen, som oftest, ikke har nogen som helst Betydning. Vi vide jo meget godt, at, naar man i en Skudsmaalsbog skriver f. Ex. at det og det Egent har tjent mig fra den og til den Dato til min Tilfredshed, eller hvilke andre gængse Talemaader man bruger, da er et saadant Vidnesbyrd ikke til at stole paa. (En Stemme: Jo!) Ja, det vil sige, der er maaskee eet Vidnesbyrd mellem Hundrede, som man kan stole paa; men i Almindelighed vil det ikke være Tilfældet, det viser i det Mindste Erfaringen. Det har slet ingen Betydning, at man skriver, at Egenten „har tjent til min Tilfredshed og Fornøielse“ saa og saa længe; det er i Grunden det samme som et daarligt Skudsmaal. (En Stemme: Nei!) Ja det er nu min Erfaring. Naar man vil have paalidelig Underretning, hører man sig almindelig mundtlig for. En anden Sag er det imidlertid med det Tjenestehende, som reiser fra en Provinds til en anden; et saadant kan det være magtpaaliggende at faae et Vidnesbyrd, og jeg finder det derfor urimeligt, at det, hvad da ligefrem følger af Forslagets nuværende Affattelse, skal forbydes den, som f. Ex. reiser fra Sjælland til det nordlige Jylland, for at søge Tjeneste, at faae et Vidnesbyrd, naar han har en Huusbond, der vil give ham et saadant, og han vil bede ham derom.

Sasle: Forsaavidt jeg forstod den ærede 3die Landsthingsmand for 1ste Kreds (Wesfely) rigtig, var det hans Mening, at det, naar Huusbond og Tjenestehende vare enige, skulde staae Huusbonden frit for at meddele Skudsmaal. Dersom dette var hans Mening, skal jeg kun gjøre den ene Bemærkning, som er bleven fremhævet ved Sagens tidligere Behandling i det andet Thing, at saa maatte hele Forslaget forandres betydeligt. Det Punktum i første Stykke, hvori det hedder: den, som handler herimod, straffes, forsaavidt ikke højere Straf maatte være forstyldt, med Bøder fra 1 til